

Suomi/Nyt-kysely

- Osa **Demokratian kohtalo** -hanketta, jota johtaa ajatushautomo Magma
- Taloustutkimus Oy kokosi 7.2.–8.3.2017 kaksi valtakunnallisesti edustavaa kyselyaineistoa 18–79 -vuotiaista suomalaisista. Kyselyt tehtiin puhelinhaastatteluina. Otokset kiintiöitiin iän, sukupuolen ja asuinpaikan mukaan Manner-Suomen väestöä vastaavaksi.
- Suomeksi toteutetussa kyselyssä (n=1000) oli mukana oikeassa suhteessa ruotsinkielisiä vastaajia. Lisäksi toteutettiin sisällöltään samanlainen ruotsinkielinen kysely ruotsia äidinkielenään puhuville (n=500), jonka raportoi erikseen Marina Lindell Åbo Akademiasta.
- Mielpideväittämiä demokratiasta ja keskeisistä yhteiskunnallisista asiakysymyksistä ja taustakysymyksiä

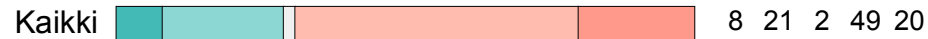
Kuvio 1. TURVALLISUUS JA KOETUT UHKATEKIJÄT (%).

TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	OSITTAIN SAMAA MIELTÄ	EI OSAA SANOA	OSITTAIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
				

"Niin sanotut verkkotrollit, häiriköinti ja propagandan levittäminen internet- keskusteluissa ja valheelliset uutiset ovat vakava uhka suomalaiselle demokratialle" (v6)

"Terrorismi ei uhkaa Suomea" (v24)

"Venäjä muodostaa turvallisuusuhan Suomelle" (v11)

"Suomessa on turvallista elää" (v19)

Kyberuhkat, Venäjän mahdollinen uhka ja terrorismin uhka eivät ole toistaiseksi nakertaneet merkittävästi suomalaisten turvallisuudentunnetta.

Lähes kaikki täysi-ikäiset suomalaiset ajattelevat, että ”Suomessa on turvallista elää”. Väittämästä oli täysin tai osittain samaa mieltä 97 % vastaajista.

Mitatuista kolmesta uhkasta vain koetulla terrorismin uhkalla näyttää olevan tilastollisesti merkitsevä yhteys turvallisuudentunteeseen.

Kuvio 2. YKSIN VAI YHDESSÄ? (%).

TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	OSITTAIN SAMAA MIELTÄ	EI OSAA SANOA	OSITTAIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
				

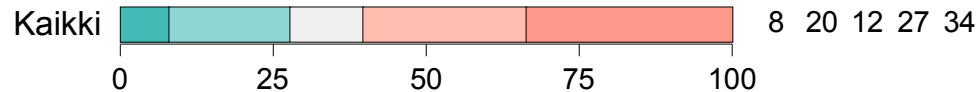
"Euroopan unionin jäsenyys on ollut Suomelle yleisesti ottaen myönteinen asia" (v08)

"Suomen tulee vahvistaa pohjoismaista yhteistyötä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa" (v09)

"Suomen tulee liittyä NATO:n jäseneksi" (v10)

Enemmistö suomalaista pitää Suomen EU-jäsenyyttä hyvänä asiana ja kannattaa sotilaallista liittoutumattomuutta. Kuten aikaisemmissa tutkimuksissa, huomattava enemmistö (61 %) vastustaa Suomen Nato-jäsenyyttä.

Ajatus pohjoismaisen yhteistyön vahvistamisesta ulko- ja turvallisuuspolitiikassa saa kansalta erittäin vahvan tuen.

**Kuvio 5. SUHTAUTUMINEN VAALEIHIN JA KANSALAISPÄTE-
VYYS (%).**

TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	OSITTAIN SAMAA MIELTÄ	EI OSAA SANOA	OSITTAIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
				

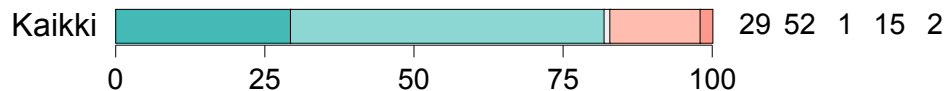
"Suomessa eduskuntavaalien äänestäjillä on aito mahdollisuus vaikuttaa harjoitettavaan politiikkaan" (v01)

"Minun on helppoa löytää itselleni sopiva puolue tulevissa kuntavaaleissa" (v02)

"Omasta mielestäni ymmärrän melko hyvin tärkeitä poliittisia kysymyksiä" (v22)

Yleensä ottaen suomalaiset äänioikeutetut katsovat ymmärtävänsä politiikkaa ainakin melko hyvin ja katsovat voivansa vaikuttaa äänestämällä vaaleissa.

Kaksi viidestä (41 %) on täysin samaa mieltä siitä, että hänen on helppoa löytää itselle sopiva puolue tulevilla kuntavaaleilla. Osittain samaa mieltä asiasta on 26 prosenttia vastaajista.

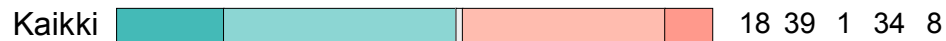
Perustavien suhtautumistapojen kannalta suomalainen vaalidemokratia toimii varsin hyvin.

Toiminnallisten mittareiden osalta (äänestysaktiivisuus, puolueiden jäsenmäärät jne.) tilanne ei ole yhtä valoissa.

Kuvio 6. SUHTAUTUMINEN POLIITIKKOIHIN, ASIANTUNTIJAVALTAAAN JA KORRUPTIOON (%).

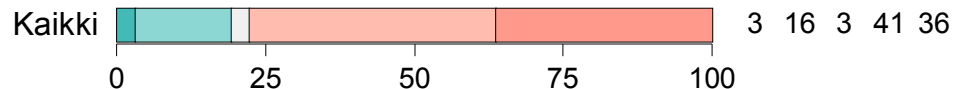
"Poliitikot eivät välitä tavallisten ihmisten mielipiteistä" (v21)

"Suomen asiat hoituisivat paremmin, jos päätöksenteko annettaisiin riippumattomille asiantuntijoille poliitikkojen ja kansalaisten asemesta" (v03)

"Suomessa ei ole käytännössä lainkaan korruptiota eikä hyvä veli -verkostoja" (v18)

Kolme neljästä äänioikeutetusta (77 %) katsoo, että Suomessa on ainakin jonkin verran korruptiota ja hyvä veli –verkostoja.

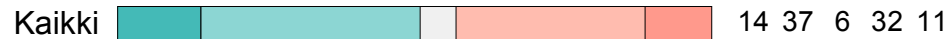
Poliitikkokriittisyys on yleistä ja vahvinta perussuomalaisten kannattajien joukossa. Vähäisintä se on kokoomuksen ja vihreiden kannattajien keskuudessa.

Yleensä poliitikkokriittisyys korreloi melko vahvasti sen kanssa, mitkä puolueet ovat hallituksessa ja mitkä oppositiossa.

Kuvio 7. KANSALAISSITOUTUMINEN (%).

TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	OSITTAIN SAMAA MIELTÄ	EI OSAA SANOA	OSITTAIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
				

"En halua ensisijaisesti vaikuttaa politiikkaan puolueiden vaan muiden kansalaisjärjestöjen ja muun kansalaistoiminnan kautta" (v23)

"Suomi ei tarvitse kansanäänestyksiä, koska kansan valitsemat edustajat toimivat eduskunnassa" (v04)

"Kansalaisaloite on edistänyt demokratian toimivuutta Suomessa" (v05)

Vihreiden ja vasemmistopuolueiden kannattajat haluavat vaikuttaa jonkin verran muita enemmän kansalaisjärjestöjen tai muun kansalaistoiminnan kautta.

Suomessa ei ole järjestetty paljon valtiollisia ja kunnallisia kansanäänestyksiä. Kansalaiset haluaisivat niitä enemmän.

Kansalaisaloitejärjestelmä näyttää toimineen kohtuullisen hyvin.

Kuvio 8. LUOTTAMUS VIESTIMIIN JA DEMOKRATIAN TOIMIVUUTEEN (%).

TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	OSITTAIN SAMAA MIELTÄ	EI OSAA SANOA	OSITTAIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
				

"Luotan enemmän perinteiseen mediaan (lehdistöön, radioon ja televisioon) kuin sosiaaliseen mediaan (esimerkiksi Twitter, Facebook, blogit)" (v07)

"Mielestäni suomalainen demokratia toimii nykyisin hyvin" (v25)

Sosiaalinen media on suomalaisille uutislähde, joka täydentää perinteisiä uutismedioita. Esimerkiksi iltapäivälehtien ja Ylen maksuton tarjonta ovat vankistaneet perinteisen median asemaa internetissä.

Noin 70 prosenttia suomalaista katsoo maamme demokratian toimivan vähintään kohtalaisen hyvin. Tulos vastaa suurin piirtein EVA:n ja kansallisten eduskuntavaalitutkimusten tuloksia, jotka on saatu hieman erilaisilla mittareilla.

Demokratian kohtalo

Suomalaisen edustuksellisen demokratian suurimpia uhkia ovat kansalaisten etääntyminen puolueista ja tähän liittyvä äänestysaktiivisuuden madaltuminen.

Sukupolvien välistä polarisoitumista, jota jyrkentävät yhteiskunnallinen syrjäytyminen ja eriarvoistuminen.

Nuorten ja syrjäytyneiden lisäksi myös maahanmuuttajia on integroitava yhteiskuntaan määrätietoisesti.

Kansalaistoiminnan yksi suuri ongelma on, ettei sille anneta riittävästi tilaa. Kansalaisia tulee konsultoida keskeisissä poliittisissa kysymyksissä nykyistä monipuolisemmin.

Suomalaisen demokratian vahvuudet ja mahdollisuudet eivät ole itsestään selviä. Niistä monien ylläpitäminen ja kehittäminen vaativat aktiivista ja pitkäjänteistä yhteistyötä useilta yhteiskunnan toimijoilta.

Demokratiaa tukevien asenteiden ja kriittisten valmiuksien syntymisessä ja kehittymisessä ovat keskeisessä roolissa media ja politiikan toimijat, mutta myös koulut ja oppilaitokset sekä perheet.